

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**De gratia et merito ad mentem D. Thomae I 2. Q109 et
seq. - Cod. Ettenheim-Münster 221**

**Münzer, Franz
Weber, Fortunatus**

[s.l.], 1716

Arlus I. De caa divinae gratiae

[urn:nbn:de:bsz:31-120300](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-120300)

effectus - his libris tribuatur Inqum per riu ma-
gis notis. p hoc de graa recepta dicitur et
raa. 2. de caa et effectis graa. dicitur in
graa et merito.

Quaestio II.

De Caa et effectis gratiae

id est

De Justificatione et Meri- to.

Satis ut quoniam habent de graa fm se et us que ad
eam sic attinent dicitur, sicut ut de caa et ef-
fectis eius iustificacoe sicut et merito quoda di-
cam, quod hic suscipimus agere, unde eam in 3. arto
dividimus. in 1. de dno graa caa, in 2. de iustificacoe
impri. in 3. de merito tractabimus. a. i.

Artus I.

De caa Divinae gratiae

147. Cum de dispoce ad nra sanctificacoe praecipue iuret caam
graa dno reserere, de qua caa Tridentinu sedit: b. c. 7. sic
ait: huius iustificacoe caa est finalis quidem gloria Dei

ad hunc ac vita aeterna, efficiens vero misericors DEUS
 qd gratuito abluat et substat, signans et ungens pro
 promissione. Ita qd e pignus hereditatis nos, meritoria
 am dilectus unigenitus suus Dns nr IESUS CHRVS,
 qd in semet inimici ppter nimiam charitem qd dilexit
 nos sua sanctima passioe in ligno crucis, nobis
 iustificacionem meruit, et pro nobis Deo Patri sa-
 tisfecit. Instans vero sacramtu bapismi pita Tr:
 ex qo facile patet, qd de aliis excepta caa efficiente
 in aliis locis tractat, de finali qd dem in Tract. de
 vel. sine. de meritoria in Tr. de Incas. et etn hic
 in. arto de merito, de instrumti vero in tract.
 de sacrom. unde etn manet, qd p se huius arti n
 nisi unicum scilicet distigere debeamus in qd hoi indagans
 an solus DEUS sit caa pncipalis efficiens gratiae? sed: unica

Sec: Unica.
**An solus DEUS sit caa principalis
 efficiens gratiae?**

Ante apert. notandum e, qd caa efficiens distig. in pncipale 148.
 et instrumtem, pncipalis dicitur qd sua virte pncipale ppor-
 tionabile sibi producit effectum instrumtis vero qd pncipale
 sua virte sola si in virte pncipalis agentis et ab eo
 mota caat effectum pncipale sibi improporionabile et
 excedentem: quare in pncipali qd se solum de caa
 pncipali, n de instrumti, nemini em catholico videri
 ac dubium, qm Chrg etn qd hoi sit caa instrumtis

ratic
 Meri
 qd ad
 de et qd
 dea huius
 de arto
 iustificacione

ratia
 caa in caa
 pncipale
 in pncipale

actu dñm et filio facta nova legis
sint ea informant; divina quae proinde
quodlibet q se hinc procedit de ea populi.

Item NB: qd via Choy licet unam hinc hypostasim
et personalem hinc, in uno supposito tñ naa dñi
et hinc uniebant, adeoq; fuerit rex DEUS et rex
hoc et hinc Choy intelligi potest qd DEUS l. qd hoc qd
DEUS eadem via n̄ defuit ac qd fuit, p. hinc qd n̄
erat assumptis, patet, qia eandem planit dñm
potestis hinc, qm DEUS n̄ hoc: qd hoc vero p. l. d.
3. p. q. 64. a. 3. et 4. hinc respu graa et remissiois pe-
ccatum potestem ministerii populi seu excellit, p.
qd hinc eis hinc d' informanti qm dñi divinitati
in psona, et sic facta et personalem aliquam
et excellit respu aliud informanti extrinsecum
et pperatum ab qm populem fuit l. d.
loc: ut: pte hanc Choy excellit potestem et n̄
minari auctoritatem. Item p.

149. Aparentis: Solus DEUS qd DEUS d' caa populi
efficiens graa iustificantis, Choy vero qd DEUS
nam qd hoc, qm sic fuit ea populi informanti
sue excellens, Informata vero caa ming populi in-
formanti qd qd quis nulla creatura pte ea populi

et qd se agens gratia factuam. Epist. Tris hic q.
 112. a. l. ubi in O ita ait: Dicendum qd nulla res pot
 agere ultra sua speciem, quia hoc oportet qd sua
 potior sit effectu, donec a se gratia excedat oem
 facultatem naturae creatae, cum nil aliud sit, qm
 quaedam participatio divina naturae quae excedit oem
 aliam naturam, et ideo impossibile est qd aliqua creatura
 gratiam caeteris, sic enim necesse est qd solum DEUS
 deificet quiescendo quiescentia divina naturae quaedam
 similitudinis participacionem, sicut impossibile est, qd aliquis
 ignis nisi solum ignis. ita S. B. qd ipse ait: loc.
 de veritate a: 3. sicut l. etiam maiori claritate monstrat,
 dicens: Dicendum est simpliciter, qd gratia effective nulla
 creatura creata potest, quomodo aliqua creatura potest aliquis
 ministeria adhibere ordinata ad gratiam suspensionem.
 ita S. B. qd etiam multae scripturae testimonium
 potest confirmari, ut Jobi 14. Quis potest facere mundum
 sicut immundo conceptus femine, sicut tu qui solus es.
 Isaia 43. Ego sum ipse qui deleo iniquitates tuas propter
 me. Rom: 13. Num verus est DEUS qui iustificat.
 Marc: 2. quis potest remittere peccata nisi solum DEUS!
 Item in ps: gratia et gloria dabit Dominus et alibi
 quod ipse etiam testatur. Trident: supra n. 147. relatum
 quod caeteras gratias distigens dicit, efficiens verus est mi-
 sericors DEUS.

150. *Qz: Afectio; 1^a pass^a a cae: De rase cae
propolis e' producere effectu p'pria virtute ei-
dem proportionate, atq; graa iustificans e' o' hna
virtuti q' excessu' improporata exi'go q' fit donu'
sup'uale: q'o nulla hna virtus p' ee huius cae
propolis et fide e' de alia virtute creata.*
*2°. Eius solus e' quicquid naa alteri tanq'm
caae propolis, cuius naa e', nemo em dat q'd
h't q' m'it cae propolis, atq; graa effective
producere tanq'm cae propolis, e' q' m'it cae
propolis quicquid naa d'na qua ad e' alteri
nisi solus Dei: q'o Am solus Dei e' tanq'm cae
propolis efficiens producere graa. 3°. Ille solus
tanq'm cae propolis efficiens p' graa producere,
q' tanq'm cae propolis p' h'rum s' dare, q'ppe cum
graa p' de, h'og s' p' illud Rom: 5. Charitas
Dei diffusa e' in cordib; n'is q' h'at s' q' datus
e' nobis, atq; p' August. 15. de Trin: c. 26.
dare h'at s' e' solus Dei, sicut Am m'ipio p'p'is
s' e' solus Dei: q'o 4°. Nemo p' ee p'pria
virtute efficiente dare graam, nisi q' p' effi-
cienti in filio Dei adoptare creatu' et ius
dare ad gloria, hi em s' effectus grae et a-*

hinc dicitur, quod cadem e' caa caa qua e' caa caa,
 atq; adoptare in filios Dei, in dare ad gloriam
 gratia vult et p' mdu caa p'p'ly et solig Dei
 ga Dei: igit' etm ee caam p'p'lem efficiendam
 graa et solig Dei ga Dei. plures rases A.S.D.
 loccit: de veritate tu in O tu in argm: p'p'ra.

Alia ptes apertis ga ex instituto alibi probabunt ad 157.
 pleniora sic sic b'v'nt' p'p'rom: 1. videm
 qd' Chog ad caa efficiens graa ga Deus ex eo
 liquet, qd' h'ntas Deitis videm neq; in mims
 diminuit adeoq; Chog ga Deus h'nt' id p'it, qd'
 p't Deus n' hoo, q'f'q'nt' etm effective producere
 graa' inq'm caa p'p'ly, et hoc p'adent rase
 p'p'ite p'p' 1. pte: qd' vero Chog id n' p'it ga hoo
 etm patet ex istem raseib; Chog em ga hoo fuit
 vera creaa, nulla am creaa inq'm caa p'p'ly
 p't ee caa efficiens graa, tum q'ia nulla creaa
 ga talis p't effective p'nicare naa d'ca, t' cum
 hoo creaa' excedat activitem, h' q'ia nulla creaa
 p'p'ia vult p't dare p'p'um si adoptare in filios
 Dei, dare inq; ad gloria, inq'm caa p'p'ly, hoo
 em via h' effecty d'ni, et hna aut alteri creaa
 absolute inproportionati, p'p'naaly p: gop
 Quod am Chog sit caa p'p'ly instrumtlis et videm
 ga hoo vidy certem, illa em dicit' caa p'p'ly instrumtlis,

ga à populi agente assumit ad producendum
effectu gratias vires excedentem. ita, ut alia
ga sic assumat, ad hoc tunc ad populi motu
et assumptu ordinem dicant, utq; sic respu
salutis totiq; unifi se h't Chry ga hoo, ipse
em à Deo assumptu ad hoc, ut in eis naa
hoo, salq; hna agere, quo salq; d' q' gratia, ga e
effectu gratias hoi's vires excedens, passy dem
Deus pro ora salute et redemptione, p' n' passy
e ga Deus, p' q' DEUS passy d' ga hoo, et hinc
in DEUS in sua naa sit absolute impossibilis
ipse naa passibilem assumptu et mortalem
ut in ea foret passibilis et mortalis, vides
go q' Chry ga hoo seu hna Chri naa à filio
Dei fuit assumpta, ut q' suam passivem q'
sua vulneraphno generi amissa reparare gra
et quidem ita ut Sacramta et alia ga eas
instructa, huius grae ee dignosunt, ex huius
passive et latere diffluxione affluunt, proin
ad Chri hntem ordinem dicant tunc ad motu
populi, sic go Chry ga hoo e' caa populi instructa,
et excellit in rone hna reparatois et salutis.
152. Hoc ipsu cum pla sequente de Sacramtis P. D. tra-

dit et probat loc. cit. de Veritate a. 4. in O circa
 finem ubi inquit: dicendum est ergo quod nec sacramenta nec
 alia creata potest gratiam conferre nisi per se agentia,
 quia hoc solum dicitur de virtute. Sed sacramenta ad
 gratiam operantur instrumentis quod sic patet. Damascenus
 in 3. li. dicit: quod hinc nunc in Christo erat
 velut idolum organum divinitatis, et ideo hinc nunc
 aliquid operabatur in operante virtute divina, sicut quod
 Chrysostomus tangens quod mundavit, sic enim ipse
 factus Christi creabat instrumentis salutem quod
 sicut igitur hinc nunc in Christo operabatur ad effec-
 tum virtutis instrumentis in corporalibus effectibus,
 ita etiam in spiritualibus, unde sanguis Christi pro
 nobis effusus hinc virtutem ablutivam petrum apoc.
 1. lavit nos a peccatis nostris in sanguine suo. et Rom. 3.
 iustificati in sanguine ipsius. Et sic unitas Christi est
 instrumentis causa iustificationis que quidem causa nobis quod
 plura, scilicet quod fidem et corpus et sacramenta, quia
 unitas Christi et spiritus et corpus est: ad hoc etiam et
 effectus sanctificationis, que est per Christum in nobis
 recipiatur, unde illud est effectus sacramenti in quo corpus
 Christi realiter continetur sicut Eucharistia, et est virtus oper-
 ativum ut dicit Dionysius in celesti Hierarchia
 alia vero sacramenta participant aliquid de virtute illa
 que unitas Christi instrumentis ad iustificationem operatur:
 et sic sacramenta nove legis sunt causa gratie quod instrumentis

querat ad gratiam. ita S. D. & qd utraq. pars
confirmata et probata est, de sacramento in alibi
id probabimus fusius. Ultima pars apostolice scripturæ
ex prioribus, resp. speciali probatione indiget.

153. Obi. 1. Varia auctoritas scripturæ ut Math: 9.
filius hominis et potestatem in terra dimittere potest
Joan: 1. gratia et veritas et IESUM Christum facta est;
Item auctoritas S. Patris in 4. d. 5. q. 2. a. 2. ad q.
2. ubi ait: agens pro populo in baptizando est ipse
DEUS et auctoritatem, et ipse Christus secundum quod hoc
eius merito operatur in baptismo, igitur etiam iuxta
S. D. Christus quod hoc est causa populi gratia. Et

2. Dignitas igitur c. celest. Hierarch. dicit: quod si
ut corpora soli propinquiora lumen à DEO recipiunt
et in alia corpora transfundunt, ita scilicet
DEO propinquantes, eius lumen plenius recipiunt
et alij tradunt per atq. lumen illi alii nisi
sua gratia, quod utraque quædam plenius gratia
recipientes potest eam aliis tradere.

3. Hoc potest esse causa populi respectu actus secundum naturam
officis officia charitatis, gloriosis per quod etiam gratia sancti-
ficantibus.

4. Ille potest esse causa efficiens gratia, quod potest dare secundum
S. Patrem, atq. hoc potest dare secundum S. Patrem et hoc actus: 6. impone-
bant manus super illos et audiverunt secundum S. Patrem

ne dicas DEU dedisse sicut ad impositione ma-
nuum, et ante hominem: nam gratia est, quod eadem est
causa causa est causa causae, sed hoc est causa impositionis
manuum ergo etiam sicut.

5. Magis est expellere populum quam auctoritate, sicut
augustinus est DEO potestatem expellendi
demonas qui sunt nobis causa malitiae ut patet
Luc: 10. et Marc: ult: ergo etiam hominibus data est potestas
expellendi peccata et quae frequenter gerendi gratia.

6. Hoc est et causa populi aliorum huiusmodi supernaturalium
et virtutum infusionum: ergo etiam huiusmodi gratia. per a.
quia hoc est actus naturalis effective causat ut per aegyptios
et virtutes naturales; ergo etiam per actus supernaturales per prophetas
causa per supernaturales et virtutes infusionum.

7. Chry est caput novum secundum hanc naturam, sed capitis
est et secundum et motu in membra diffundere: ergo id
chry secundum naturam hanc diffundit spiritus sanctus et motus
per quos gratia infunduntur secundum Augustinum in membra
corporis mystici. Neque dicas Chry est per se
natura inam huiusmodi ministerii; nam gratia
est Chry per se virtutes alii sumptis et caput ecclesiae,
sed per ministerii orisari ad gratiam collatam,
venit etiam alii ecclesiae ministris secundum illud scriptura:
amipite sicut: si gratiam remiseritis peccata
remittentur eis per quod ad rationem capitis et sufficit quod
gratia infundat per ministerii.

3° gra 1° q^o dat ee et vivere et nobilit
qualibet forma accidenti, atq; aliqd agen
creatu p^o h^oq^o caa p^opl^o dare fra' sub
stantem ee dat ee et vivere, sicut vege
table et sibile, q^o etm p^oit aliqd agen
creatu dare form accidentem.

154. R: ad 1. et q^odem ad autoritate scriptura, hoc et
p^oter textu p^oq^o n^o probare, q^om q^o Chry. q^o Deus
caet graam autoritariam, sicut p^o m^odem
p^opl^o agentis, q^o hoc am ministerialiter
ministerio q^odem excellit, et hoc noa etm
ap^ost^o dicit. Ad autoritate S. D^o dicit: q^o
n^o loq^o de caa efficiente, s^o de caa meritoria,
unde addidit, cui^o merito q^oera, in bapt^o,
et sic bene q^oedim^o, q^o etm Chry. q^o hoc
sit caa p^opl^o meritoria q^oae s^o de hoc
vaq^oit ap^ost^o.

Ad 2. dicit in S. D^o. de veritate q. 17. n. 13. ad 2.
q^o d^o d^o p^o q^o loq^o de transference d^oni lumi
nis p^o m^odem doctrine, n^o am de transference
grae adeoq; nihil probat, utro em q^o
d^o q^o p^opl^o a Deo eiq^o lumen recipiunt,
alio^o ubiq^o valeant erudire.

Ad 3. n. c: disparitas e, q^o aliud supposito in

leono. propter sufficienti in actu exire, et
 aliud et ipsum propter l. in se l. in alio caare
 et nulla adinivem valet pariter gilep'o, ut
 hic in alio ostendo, n' sequi, via hoc in illum
 populum tam caa propter intelligere, go etiam
 popu' et in ma l. in alio in illu' ipso caare,
 et filij et argutas in obioe posita, hoc em
 tam caa propter et elicere visioem di-
 lectioe p' q'ia in bonu' honu' actu' ut pro-
 p'iu' h'ui' lumini gloria aut h'ui' charit'
 et deini ex hoc inferi, go etiam p' caare gra-
 tial, q' q'ia et ipse vita supernaali, propter.
 vides, q'm absurda p' obio'.

Ad 4. c. respone ibi posita ad argutu', ad in-
 staa gloria dico q' in pop'o monum et
 caa p'rog' l. p' h'm et mediu' et q' d'io a Deo
 requisita, ad unig popoem DEUS p'one' b' d'at
 et donu' grae, et h'rae et d'icij, in textu
 q' q'li ead' darent h'rae l. p' q' d' manij
 imponerant q'li, et h'inc fidele, auipiebat
 h'rae l.

Ad 5. dico i'primi q' ming et expellere i' cor-
 poribz offe'p'ist' demonem q'm ex ea p'be'
 ille em l'adit temp'alt', hoc infinite.

155.

Dico in 2°. Quos auferre potest expulsi-
di demones n^o quodam, neq^{ue} suo nomine p^{ro} nomine
Chri et Dei, unde dicitur ibidem in nomine
nostrum demonia eiciunt: adeo, quia neq^{ue} huius
effe huius eiciuntur, et eae p^{ro} p^{ro}.

Ad 6. n. a. ad p. c. a. n. c. et parte, disparitas
et q^{ue} huius naturalis n^o dicitur simpliciter p^{ro} sicut huius.
fugnales, p^{ro} huius s^{ed} huius facilius p^{ro}, unde
huius naturales via supponunt in s^{ed} p^{ro} p^{ro}
ad actibus naturalibus p^{ro} caari et iis a^u creatura
agiri; n^o am huius fugnales q^{ue} hi d^u dant
simpliciter p^{ro} n^o supponunt ullum p^{ro} in s^{ed}.

Ad 7. De veritate loci: id. a. 3. ad 6. S. D. ita loquitur:
Dicendum, quod ideo dicitur s^{ed} huius n^o p^{ro} aliis minist-
tris caput Eulie dicitur, q^{ue} p^{ro} ceteris aliis mi-
nistria huius, in q^{ue}ntum q^{ue} fidem ip^{ro} iustificamus
et q^{ue} invocarem nomine eius sacramentis imbuimus,
et virtute papialis tota huius n^o a^u p^{ro} parentis
purgat, et multa alia s^{ed} huius q^{ue} Chro
singularibus g^{er}erunt. ita S. D. unde patet p^{ro}.

Ad 8. d. M. fra s^{ed} huius q^{ue} dat ee et vivere e
nobilior q^{ue}libet fra accidenti eiusdem ordinis
et generis, c. M. est nobilior q^{ue}libet fra acci-
denti sive eiusdem sive diversi generis et ordinis,

idei, sua spiritualis naturalis et materialis et nobilior
 sua accidentali ordinis, supernaturalis et naturalis
 n: M. aa vegetabilis et sensibilis ut ait S. D. de
 Veri. loc. cit: ad 8. n' excedunt statum naturae creatae
 sicut nec alia sua materialia, et ideo agen-
 naturalia propriissima propria quae est in natura potest
 respectu huiusmodi formarum aliquo modo in eam in-
 ductioem prodire per autem n' est simile de gratia
 quae ut diximus excedit statum naturae creatae,
 et naturalem potestatem, utpote quae est propria deo
 participatio naturae. Et potestatem ipsa gratia
 effici sicut sua accidentalis fungitur in officio
 huiusmodi in quantum ipsa in ordine supernaturali
 subicit naturam naturae et ipsius cendi propriam;
 quae gratia alias potestatem obicit potestatem s. huiusmodi ini-
 dentes soluta veniunt s. quomodocumque ad aliam
 tractat: differunt.

Inferre in ex dictis quod sicut nulla creatura potest
 esse causa propria efficiens gratia ita neque huiusmodi
 supernaturalium eisdem enim est dare formam et esse
 gratia autem forma s. naturalis proprie, s. am huiusmodi
 supernaturalis quae proprie gratia cuius quae sunt in-
 fundunt: quae s. s. quod sicut nulla creatura
 sua actione aut gratia sustentem, aut

Wenzel
 in pro
 in ore
 sicut neg
 p. p.
 de part
 in hui
 pot. unde
 pro s. p. h
 a creat
 d. d. d. d.
 in s. h. s.
 in legi
 huius mi
 alij mi
 significan
 huius m
 to s. p. m
 q. d. h
 huius s. p.
 huius m
 huius m
 huius m
 huius m

libum supernalem q̄ m̄dū caa p̄p̄t̄; inten-
dere l̄. augere p̄t̄. Q̄as ē, q̄ia unaḡ
caa q̄a p̄t̄ p̄p̄t̄ augere et intendere
effectum, hunc effectum et̄m p̄p̄t̄ p̄t̄
producere, nisi cum iam sup̄ponat pro-
ducte; cui q̄o gr̄a p̄t̄ntem nulla crea-
p̄t̄ t̄ngm caa p̄p̄t̄ p̄p̄t̄ p̄ducere,
req̄ et̄m effective p̄p̄t̄ p̄t̄ eam augere
et p̄t̄ ē de h̄ib̄y sup̄naalib̄, unde eū
Eul̄ia oram̄ in orate q̄o dicit̄ D̄ca
13. p̄p̄t̄ p̄t̄. Da nob̄ D̄e fidei sp̄i
et̄ charit̄; auḡmtum. Et̄ hoc de caa gr̄a
sit d̄. 2. de m̄ltip̄icac̄e imp̄i.

Artus II. De justificatione imp̄i.

Ea q̄o de iustificac̄e imp̄i D̄es tractare solent ad 5.
capita reducimus q̄ib̄ singulis q̄ tot p̄t̄. resp̄dent. In 1.
agem̄ an sola gr̄a s̄t̄ forma iustificac̄o; in 2. an
p̄t̄ p̄p̄t̄ iustificac̄o; q̄ q̄donac̄em merē ext̄n̄ta
in 3. Ut̄m ad iustificac̄em lib̄. arb̄. req̄ira; in 4.
ut̄m infusio gr̄a recep̄io s̄t̄ exclusio ul̄tra mot̄.